

EBH/63/2010

Év

2010

Védett tulajdonság:

Egyéb helyzet, tulajdonság

Diszkrimináció területe

Hatósági intézkedés

Közszolgáltatás

Diszkrimináció típusa

Közvetlen hátrányos megkülönböztetés

Befejezőmód

Jogsértést megállapító döntés

Az eljárás közérdekű igényérvényesítés alapján indult. A kérelmező, fogyatékos személyek érdekképviseletét ellátó alapítvány jogi segítségnyújtó programja körében tárt fel egy egyedi esetet, amelyben az illetékes gyámhivatal által kirendelt hivatásos gondnok nem járult hozzá egy cselekvőképességet kizáró gondnokság alá helyezett személy munkaszerződésének megkötéséhez, így a sérelmet szenvedett fél nem vehetett részt fejlesztő-felkészítő foglalkoztatásban, noha arra a megkeresett szakértői bizottság őt alkalmasnak találta. Az alapítvány hangsúlyozta, tekintettel arra, hogy a megkeresésükre adott gyámhivatali nyilatkozat szerint általánosan követett gyakorlat, amelyet egy belső utasításra, tájékoztatásra alapítanak, hogy nem járulnak hozzá a cselekvőképességet kizáró gondnokság alá helyezett személyek munkaviszonyban való foglalkoztatásához, ezért a jogsértés veszélye személyek előre meg nem határozható, nagyobb csoportját érinti.

Ezt a határozatot azért töltöttük fel a TASZ oldalára, mert az Egyenlő Bánásmód Hatóság utódja, az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalán belül működő Egyenlő Bánásmódért Felelős Főigazgatóság nem tartotta fontosnak, hogy saját weboldalt tartson fent, és 15 év jogalkalmazásának eredményét elérhetővé tegye a jogkereső közönség számára.

Mindaddig elérhető lesz az oldalunkon, amíg a jogutód ezt meg nem teszi.

Az állásfoglalásban szereplő tartalmi indoklás lényege az volt, hogy a cselekvőképtelen személyek nem képesek a Munka Törvénykönyve által megkövetelt személyes közreműködésre, ami a munkaviszony lényegi eleme, e nélkül a szerződés nem jöhet létre. A cselekvőképtelen személyek foglalkoztatása csak gyógyító, rehabilitációs foglalkoztatás körében lehetséges. A közérdekű igényérvényesítésre jogosult ezzel szemben beadványában a vonatkozó jogszabályok kimerítő, összehasonlító elemzése alapján arra hivatkozott, hogy a magyar jog ne zárja ki a cselekvőképességet kizáró gondnokság alá helyezett személyek foglalkoztatását munkaviszonyban. A fejlesztő-felkészítő foglalkoztatásra vonatkozó speciális szabályok megfogalmazzák a Munka Törvénykönyvéhez képest eltérést a foglalkoztatás időtartamára nézve, ám ezen túl az MT általános szabályait kell alkalmazni erre a sajátos munkaviszonyra is. Az MT pedig nem szabja a munkaviszony létesítésének feltételéül a cselekvőképességet. Ennek okán az eset egyedi körülményeit mérlegelve döntheti el a gondnok, hogy hozzájárul-e az adott személy munkaszerződésének megkötéséhez.

A hatóság az ügyben nyilatkozattételre hívta fel az illetékes gyámhivatalt, illetve települési önkormányzatot. Az önkormányzat védekezésében előadta, hogy a cselekvőképességet kizáró gondnokság alá helyezett személyek esetében az összehasonlítható helyzetben lévő csoportot a 14 év alatti gyermekek jelentik, és abból, hogy a Munka Törvénykönyve csak a korlátozottan cselekvőképes személyekre állapít meg speciális szabályokat, következik, hogy a törvény nem számol a cselekvőképtelen személyekkel, mint a munkaviszony lehetséges alanyaival.

A gyámhivatal kimentésében a korábbi álláspontja mellett kitartott, illetve az önkormányzat által megfogalmazottakhoz hasonlóan érvelt. Emellett hivatkozott arra, hogy a szakmai iránymutatás, amelynek alapján eljárnak az illetékes minisztérium álláspontján alapul.

A hatóság a kérdésben nyilatkozattételre hívta fel az illetékes minisztériumot. A Szociális és Munkaügyi Minisztérium Gyermek- és Ifjúságvédelmi Főosztálya a megkeresésre közölte, hogy nem adott ki iránymutatást a kérdésben, ennek megfelelően nem foglalt állást az ügyben. A minisztérium Jogi Főosztályának válasza az eljárás alá vontak kimentését támasztotta alá, vagyis érvrendszerét arra építette fel, hogy a cselekvőképességet kizáró gondnokság alá helyezés azt jelenti, hogy a bíróság megállapítja az adott személyről, hogy az ügyei viteléhez szükséges belátási képessége tartósan, teljes mértékben hiányzik, ennek megfelelően jognyilatkozatot csak törvényes képviselője, illetve gondnoka jóváhagyásával tehet, egyes kivételektől eltekintve. A munkaviszony vonatkozásában ugyan a jogalkotó nem zárta ki a cselekvőképtelen személyeket jogalkalmazásának eredményét elérhetővé tegye a jogkereső közönség számára.

Mindaddig elérhető lesz az oldalunkon, amíg a jogutód ezt meg nem teszi.

a jogviszony lehetséges alanyai köréből, ám a jogviszony természetéből, a felek jogainak és kötelezettségeinek jellegéből életszerűen következik, hogy egy olyan személy, akinek hiányzik az ügyei viteléhez szükséges belátási képessége, nem láthatja el mindezeket a feladatokat. A közérdekű igényérvényesítésre jogosult a fenti érvelést vitatta, kijelentette, hogy a jelen ügyben világosan megállapítható a vonatkozó jogszabályok nyelvtani értelmezésével, hogy nincs olyan szabály, amely kizárná a cselekvőképességet kizáró gondnokság alá helyezett személyek esetében a munkaviszony létesítését, annak a cselekvőképesség nem feltétele.

A hatóság mérlegelve a fentieket és határozatában a kérelmet, mint megalapozatlant, elutasította. A közérdekű igényérvényesítésre jogosult a hatóság döntésének bírósági felülvizsgálatát kérte. A bíróság a hatóság határozatát hatályon kívül helyezte és a hatóságot új eljárásra utasította. A hatóság megismételt eljárásában a bíróság ítéletében foglalt iránymutatás alapján új döntést hozott.

A hatóság döntésében megállapította, hogy a kérelem alapos, az eljárás alá vont szervek megsértették az egyenlő bánásmód követelményét az érintettek egyéb helyzetével, cselekvőképességet kizáró gondnokság alatt állásával, mint a fogyatékoság bizonyos fokához kapcsolódó sajátos jogi státusszal kapcsolatban, amikor az egyedi körülmények mérlegelése nélkül, általános jelleggel kizárták őket a foglalkoztatás lehetőségéből.

A hatóság eltiltotta az eljárás alá vont szerveket a jövőbeni jogsértéstől, és elrendelte határozatának a nyilvánosságra hozatalát. A nyilvánosságra hozatal célja az ügyben elsősorban az, hogy a döntés minél szélesebb körben ismertté váljon és az a joggyakorlatot pozitív irányban alakítsa, valamint visszatartó és prevenciós hatást váltson ki.

2010. szeptember

Ezt a határozatot azért töltöttük fel a TASZ oldalára, mert az Egyenlő Bánásmód Hatóság utódja, az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalán belül működő Egyenlő Bánásmódért Felelős Főigazgatóság nem tartotta fontosnak, hogy saját weboldalt tartson fent, és 15 év jogalkalmazásának eredményét elérhetővé tegye a jogkereső közönség számára.

Mindaddig elérhető lesz az oldalunkon, amíg a jogutód ezt meg nem teszi.